

فناوری‌های آموزشی و سرفصل‌های درسی تاریخ در دانشگاه، از متن درسی تا تاریخ دیداری و شنیداری و...»

در مراسم افتتاحیه این همایش دکتر محمدحسین عبداللهی، معاون آموزشی دانشگاه خوارزمی، با اشاره به سهل‌الوصول بودن دسترسی به شبکه جهانی اینترنت در حال حاضر گفت: «در شرایطی که دسترسی ما به اینترنت سهل است، نباید آسیب‌های فراوان آن را از یاد ببریم؛ آسیب‌هایی مانند تحریف اطلاعات.» وی در ادامه با اشاره به یکی از محورهای همایش گفت: «نکته مهم و بسیار خوبی است که تاریخ را برابر هویت

گزارش رشد آموزش تاریخ از همایش ملی جایگاه فناوری‌های آموزشی در آموزش تاریخ

تاریخ در میان رشته‌های بلندمرتبه

بدانیم و کمک کنیم تا جایگاه واقعی خود را پیدا کند.»

دکتر حسین محمدی، دبیر همایش نقش فناوری‌های نوین در آموزش تاریخ، هم در گفت‌وگو با رشد آموزش تاریخ، با اشاره به اهمیت برگزاری چنین همایشی در دوران تحولات سریع فناورانه، تغییر نگرش به رشته تاریخ را مهم‌ترین دغدغه خود و برگزارکنندگان این همایش عنوان کرد و گفت: «اینکه بتوانیم نگرش جدیدی را در نگاه به رشته تاریخ و کاربردهای آن ایجاد کنیم، اتفاق مهمی است، چراکه سالیان سال است در جامعه، به رشته تاریخ به عنوان رشته‌ای بدون کاربرد نگاه می‌شود. افرادی هم که وارد تحصیل در این رشته می‌شوند، به‌طور عمده از سرناچاری دست به این انتخاب می‌زنند. هرچند چنین

در مدرسه‌ها و دانشگاه‌های استان البرز، اختصاص داشت. در میان محورهای فرعی این همایش هم عنوان‌های جذابی به چشم می‌خوردند که برخی از این قرار بودند: «دانش‌آموزان و فناوری‌های آموزشی تاریخ در مدارس: تفاوت نسلی؛ فناوری‌های آموزشی و کتاب‌های درسی تاریخ؛ روایت رسمی و روایت عرصه عمومی؛ تاریخ فناوری‌های آموزشی در نظم آموزشی تاریخ در ایران معاصر؛ نمونه‌ها و تأثیرات؛ آینده شغلی و فناوری‌های آموزشی تاریخ؛ کارآفرینی و کسب و کارهای اینترنتی و فناوری‌های آموزشی تاریخ؛ گردشگری و میراث فرهنگی و فناوری‌های آموزشی تاریخ؛ رسانه و فناوری‌های آموزشی تاریخ؛ سواد تاریخی و فناوری‌های آموزشی تاریخ؛ تاریخ محلی و فناوری‌های آموزشی تاریخ؛

به‌روز کردن آموزش تاریخ، تغییر نگرش به رشته تاریخ، کاربردی کردن آن و ایجاد زمینه‌های اشتغال مبتنی بر این رشته، از دغدغه‌های اصلی برگزارکنندگان «کنفرانس ملی جایگاه فناوری‌های آموزشی - از مدرسه تا دانشگاه - در آموزش تاریخ» بوده است که در ۲۷ آذرماه ۱۳۹۸، به همت گروه تاریخ دانشگاه خوارزمی و با همکاری انجمن ایرانی تاریخ و دانشگاه فرهنگیان استان البرز، برگزار شد.

پنج محور اصلی این همایش عبارت بودند از: «فناوری‌های آموزشی تاریخ در مدرسه، مهارت‌های حرفه‌ای و فناوری‌های آموزشی تاریخ، فناوری‌های آموزشی تاریخ و عرصه عمومی، فناوری‌های آموزشی تاریخ در دانشگاه» و محور ویژه که به «آموزش تاریخ

نگاهی غالب بوده و همچنان جریان دارد، اما اعتقاد ما این است که اتفاقاً این نگرش اشتباه بوده و تجربه‌های کشورهای دیگر در زمینه نگاه به رشته تاریخ نیز مبین و مؤید نگاه ماست.»

«تاریخ» در جست‌وجوی نگاهی نو

براساس نگاهی که دکتر محمدی به رشته تاریخ دارد، این رشته امروز در حوزه‌های متعدد اثرگذار است و بدون توجه به آن، زمینه‌های کاری در این حوزه‌ها ناقص و بی‌اثر خواهد بود. وی معتقد است، بحث شغل و کارآفرینی دغدغه‌ای مهم برای اهالی این رشته است و این همایش به نوعی خواسته است رشته تاریخ را به فناوری‌های جدید گره بزند تا بر جذابیت‌های آن بیفزاید.»

وی در توضیح این نگاه گفت: «از گذشته دور، رشته تاریخ برای مردم عامه به عنوان اسطوره و داستان مطرح بوده است. این نگرش یک نگاه سنتی است که همچنان در جامعه جریان دارد. این در حالی است که دغدغه ما تغییر نگاه به این رشته است.» وی با بیان اینکه جوان امروزی از طریق یک گوشی به جهان متصل است، افزود: «همین جوان با استفاده از همین گوشی کارهای متعددی انجام می‌دهد: استارت‌آپ راه می‌اندازد، ارتباط برقرار می‌کند، مصاحبه می‌کند، درآمدزایی می‌کند، از خبرها به صورت لحظه‌ای آگاه می‌شود و... حال سؤال این است که چرا رشته تاریخ نتواند از این فرصت و فضای جدید استفاده کند و از آن بهره‌مند باشد؟ چرا رشته تاریخ و جوانان محصل در رشته تاریخ، نتوانند از رهگذر این امکانات حرف‌های جدید برای گفتن داشته باشند؟ این در حالی است که امروز در کشورهای متعدد، ارتباط و پیوند رشته تاریخ با عرصه‌های متعددی همچون گردشگری، به طور جدی برقرار شده است و از قیل این ارتباط، استفاده بهینه‌ای نیز از هر دو رشته می‌شود.

در حالی که دانشجویان و متخصصان تاریخ ما می‌توانند در حوزه‌های متعدد و از جمله گردشگری حضور مؤثر داشته باشند، اما متأسفانه سازمان‌های مربوطه، به این

تخصص و فارغ‌التحصیلان آن بی‌اعتنا هستند. ما افرادی را به عنوان تورگردان می‌بینیم که کمترین اطلاعات تاریخی را در موضوعات کاری‌شان ندارند و این برای حوزه گردشگری برازنده نیست!»

وی همچنین گفت: «با وجود سایت‌های متعدد در عرصه‌های ارائه اطلاعات، به خصوص سایت‌هایی همانند «ویکی‌پدیا» که اطلاعاتی را در حوزه‌های تاریخی ارائه می‌دهند و اطلاعات تاریخی در آن‌ها حائز اهمیت زیادی است، اتفاقاً نیاز به حضور و اثرگذاری دانشجویان و متخصصان تاریخ بیش از پیش احساس می‌شود. آن‌ها هستند که می‌توانند منابع دقیق را به مخاطبان ارائه کنند یا به تصحیح این منابع و اطلاعات آن‌ها بپردازند. حتی می‌توانند برای اطلاعات تاریخی موثق، رسانه‌های این‌چنینی ترتیب دهند و آن را به مخاطبان معرفی کنند. در این شرایط است که اتفاقاً حضور متخصصان تاریخی، روزنه‌های جدیدی را در برابر دیدگان مخاطبان فضای مجازی می‌گشاید.»

جای خالی تاریخ در گردشگری!

دکتر محمدی گردشگری را رشته‌ای سفید توصیف کرد که می‌تواند منابع بسیاری برای کشور به همراه داشته باشد. او افزود: «کشور ما با اینکه در زمینه آثار تاریخی جاذبه‌های بسیاری دارد، اما در زمینه گردشگری، برنامه‌های خاصی برای تاریخ و آثار تاریخی ندارد. موضوع اساسی اینکه اتفاقاً در حوزه گردشگری توجهی به رشته تاریخ و نقش متخصصان تاریخ نمی‌شود. این در حالی است که اتفاقاً گردشگران خارجی برای دیدن آثار تاریخی و یافتن زمینه‌های تاریخی آن‌ها و موضوعات جذابی از این دست، می‌آیند. در برابر گردشگر خارجی، فردی با اطلاعات تاریخی و با نگاه علمی به تاریخ می‌تواند حرف‌ها و جذابیت‌های بسیاری برای این گردشگر داشته باشد، اما متأسفانه در این حوزه کمترین توجهی به اهالی تاریخ نمی‌شود!»

وی در ذکر نمونه این بی‌مهری‌ها، به تورهای سالانه عید نوروز و برخی ایام دیگر اشاره کرد و گفت: «در دعوت از گردشگران کشورهای متعدد، به عنوان راهنما، از افرادی

استفاده می‌شود که کمترین اطلاعات تاریخی را دارند و برای گردشگر خارجی هیچ حرفی برای گفتن ندارند. حتی بارها دیده‌ام که متأسفانه اطلاعات غلط و اشتباه به گردشگر می‌دهند! این جاست که متخصصان تاریخ باید حضور بیابند و جاذبه‌ها و اطلاعات تاریخی را به درستی به گردشگران ارائه کنند.» دکتر محمدی با بیان اینکه کشور ما ۲۳ اثر تاریخی ثبت شده جهانی، حدود ۱۲ میراث معنوی و ۷ میراث مکتوب جهانی دارد و این موضوع برای بسیاری از گردشگران جذابیت‌های زیادی دارد، گفت: «بحث کارآفرینی دانشجویان تاریخ بسیار با اهمیت است. دانش‌آموختگان این رشته در بخش‌هایی مانند بخش میراث فرهنگی و صنعت گردشگری حضور دارند. ما امیدواریم از این پس، با تغییر نگرش‌ها، شرایط بهتری نیز برای دانشجویان این رشته ایجاد شود.» محمدی با تأکید بر اینکه خود دانشجویان هم باید از روش‌های جدید به‌درستی استفاده کنند، گفت: «دانشجویان باید توانمند باشند و از اینترنت و فضای مجازی به نحو احسن استفاده کنند. دانشجویان تاریخ باید توانمند باشند و با جهان خود ارتباط برقرار کنند تا بتوانند هویت و کشور خود را به خوبی معرفی کنند.»

آینده روشن تاریخ

محمدی با تأکید بر استفاده از فناوری‌های جدید در رشته تاریخ، آینده رشته تاریخ را بسیار روشن پیش‌بینی کرد و افزود: «ما امیدواریم تا چند سال آینده تحولاتی درباره رشته تاریخ رخ بدهد و این رشته جزو رشته‌های بلندمرتبه باشد تا فقط کسانی که رتبه علمی بالایی دارند، در آن حضور پیدا کنند. متخصصان این رشته در آینده درآمد خوب و بالایی خواهند داشت.» وی راه‌اندازی «تعاونی و شرکت دانش‌بنیان دانش‌آموختگان تاریخ» را یک ایده و پیشنهاد مهم دانست و ضمن ابراز امیدواری برای محقق شدن آن گفت: «با شکل‌گرفتن این مجموعه، نگاه به تاریخ به صورت کاربردی و علمی خواهد بود و سایت‌های تاریخی به این شرکت‌ها سپرده خواهند شد، نه اینکه این سایت‌های مهم را افراد دیگر رشته‌ها و با کمترین سررشته اداره کنند.»